

Piratenpartij Nijmegen
Verkiezingsprogramma GR 22

**DE MENS
CENTRAAL,
NIET HET
SYSTEMEEM**

Piratenpartij
Nijmegen

INHOUDSOPGAVE

1. OVER DE STAD VAN MORGEN.....	3
2. UITGANGSPUNTEN.....	3
3. RECHT OP WONEN.....	4
4. JOUW DATA.....	5
5. INCLUSIVITEIT EN RACISME.....	6
6. DE COÖPERATIEVE STAD.....	7
7. DUURZAAM NIJMEGEN.....	8
8. ONZE GEDEELDE ECONOMIE.....	9
9. NIJMEEGSE DEMOCRATIE.....	10
10. VERKEER EN MOBILITEIT.....	11
11. RECHT OP DE STAD.....	12
12. GEEN SMART CITY ZONDER SMART CITIZENS.....	12
13. VEILIGHEID POLITIE EN BOA'S.....	13
14. VEILIGHEID JEUGDZORG.....	14
15. CREATIEF NIJMEGEN.....	16
16. DE LERENDE STAD.....	16
17. DE DRAGENDE STAD.....	17
18. DRUGSBELEID.....	18
NAWOORD.....	18

1. OVER DE STAD VAN MORGEN

Lieve Nijmegenaren,

Dit is onze visie op de Stad van Morgen. Waar de democratie van ons allemaal is, en niet slechts van politieke partijen en de door hen benoemde bestuurders. Waar wij onze data, energieproductie, woningen en de publieke ruimte zelf beheren, omdat die ons allemaal aangaan. En waar iedereen in Nijmegen een volwaardige burger is, met dezelfde burgerrechten!

Door heel Nijmegen nemen mensen de verantwoordelijkheid voor hun stad. Ze richten zelf hun straten in, organiseren in coöperaties een divers winkelaanbod, een decentraal internet of de zorg voor hun ouders en beginnen de kanteling naar een echt duurzame maatschappij. De opkomst van dit nieuwe burgerschap vraagt om een nieuwe politiek. Wij willen al die mensen die zich inzetten voor de stad niet aansturen, of controleren, maar ondersteunen. De wereld verandert te snel om eens in de vier jaar je standpunten in beton te gieten. Dit programma is een levend document. Online kun je wekelijks altijd meepraten over onze koers. Elke maand zullen onze gemeenteraadsleden een open bijeenkomst organiseren. Daar kunnen alle Nijmegenaren samen met onze fractie onze plannen nog beter maken. Echte democratie is een constante dialoog. De Piratenpartij laat voorlopers ook echt voorop lopen. We zijn een radicaal democratische partij: het versterken van de democratie begint bij jezelf!

De Piratenpartij Nijmegen is onderdeel van een wereldwijde burgerbeweging. In IJsland zijn we de belangrijkste oppositiepartij, in Tsjechië zijn we de derde partij van het land. In landen als Duitsland en Zweden zitten onze collega's in gemeenteraden en provinciebesturen. In het Europees Parlement hebben we onze eigen Europarlementariër. En in Nederland zijn we vertegenwoordigd in een waterschap. Hoewel we pas vijftien jaar bestaan kun je al in meer dan 60 landen Piraten tegenkomen. Maar eindeloze groei is niet ons doel. Als we erin slagen onze democratie, economie en de manier waarop we samenleven grondig te hervormen heffen wij onszelf weer op. Politiek is voor Piraten maar één manier om de wereld te veranderen. Je vindt ons ook in denktanks, bij goede doelen, in actiegroepen en in sociale ondernemingen. In een onzekere tijd durven wij het aan radicale stappen te zetten. Soms zullen we hierdoor botsen met de rest van de gemeenteraad en met ons aan het roer gaat Nijmegen zeker botsen met het bestuur in Den Haag. Het zij zo. De uitdagingen zijn te groot om niet verder te gaan op de ingeslagen weg. Dus laten we aan de slag gaan. Voor de stad van morgen!

2. UITGANGSPUNTEN

We vernieuwen en verdiepen de democratie. Het is onze democratie! In de democratie waar wij voor staan wordt macht niet bevochten maar gedeeld: tussen Nijmegenaren, hun volksvertegenwoordigers en bestuurders in het stadhuis.

Besluiten nemen we zo lokaal mogelijk en Nijmegenaren hebben directe invloed op beslissingen die hen raken.

Burgerrechten voor alle Nijmegenaren!

In deze tijd van verharding en polarisatie komen we op voor gelijkwaardigheid, pluriformiteit en zelfbeschikking, ook in de digitale wereld. Burgerrechten bieden onder andere bescherming tegen de overheid en bedrijven. Ze zijn er voor iedereen, ongeacht je afkomst, geboorteplaats of verblijfsstatus, inkomen, geloof, gender of seksuele voorkeur. Wat ons allemaal aangaat, zou ook van ons allemaal moeten zijn! We geven de ruimte aan maatschappelijke initiatieven en zelfbestuur. We steunen gemeenschappen die zelf belangrijke zaken als zorg, kennis, cultuur, duurzame energie, woonruimte en

voedsel organiseren. Commoners nemen mede-eigenaarschap en verantwoordelijkheid voor elkaar. Niet wantrouwen en macht van de staat of de markt, maar vertrouwen in de kracht van mensen vormt de basis van de commonsbeweging.

3. RECHT OP WONEN

Ieder mens heeft recht op onderdak, of je nu de Nederlandse nationaliteit hebt of niet. Rijk en arm, zwart en wit leven steeds meer in verschillende delen van de stad. Er is een groot tekort aan betaalbare woningen in eigen stad. Momenteel is de wachttijd meer dan 12 jaar. Mensen die onder strikte voorwaarden een urgentieverklaring hebben gekregen, moeten nog vele jaren in erbarmelijke omstandigheden wachten. Dit is het gevolg van eindeloze wachtrijen voor een fatsoenlijke huurwoning, gigantisch hoge huurprijzen en koopprijzen en speculatie met onze huizen. Jongeren en gezinnen trekken de stad uit, mensen die klaar zijn met studeren komen weer bij hun ouders te wonen, jonge gezinnen worden uit huis gezet en bij gebrek aan betaalbare begane-grond-woningen moeten ouderen verzorgingstehuizen in. Dit kunnen wij niet accepteren. De Piratenpartij staat voor een stad met een passende woning voor iedereen!

De komende jaren gaan we de grip op de verhuurmarkt regelingen met een uitwerking van de wet 'goed verhuurderschap'. Hierbij zullen de belangen van de huurders zoveel mogelijk worden gewaarborgd. Tijdelijke huurcontracten die nu de norm geworden zijn in de particuliere sector worden zoveel mogelijk beperkt.

Er komt een forse uitbreiding van het huurteam. Hiernaast zijn commerciële huurteams welkom om zich binnen de gemeente te vestigen.

- Er komt meer ruimte voor woongroepen en niet-commerciële wooninitiatieven.
- We breiden de taken van de woningcorporaties en coöperaties uit om te zorgen dat huizen die nu nog in de "vrije sector" zitten, of na het verhuizen van bewoners in de vrije sector vallen, ook door hen kunnen worden verhuurd voor tussen de 700 en 1000 euro.
- Er moeten meer betaalbare jongeren- en seniorenwoningen gebouwd worden. Hierbij dient de verdichting rondom NS-stations zich te richten op studenten en pas afgestudeerden

• In elk woningbouwproject moet minimaal 30% een sociale huurwoning zijn. Wel moet de sociale huur beschikbaar zijn voor alle burgers uit Nijmegen.

• Wonen is een basisrecht en moet betaalbaar blijven. Dat geldt ook voor koopwoningen. We willen dat de gemeente zich actief inzet om koopwoningen betaalbaar te houden voor de middenklasse, eventueel door het verstrekken van een koopgarantiegeregeling of leningen of tijdelijke erfpacht van maximaal 20 jaar.

Er worden gebieden aangewezen waarbij zelfbouwers met een 'kleine beurs' kunnen gaan bouwen

• We investeren in zelfbouw via Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO) en wooncoöperaties.

De overheid ziet af van actief ingrijpen bij langdurig leegstaande panden. Desnoods worden deze gevorderd door de overheid.

- Gezinnen met kinderen worden niet langer uit huis gezet en krijgen voorrang op sociale huur.
- Mensen met een sociale of economische binding met de stad moeten welkom zijn en niet verdrongen worden door woningzoekenden van buiten de stad. Wonen is een basisrecht en moet betaalbaar blijven; zowel voor huur- als koopwoningen. We willen dat de gemeente zich actief inzet om koopwoningen betaalbaar te houden.
- Er komt een gemeentelijke compensatieregeling voor de slachtoffers van de toeslagaffaire. Zij die dakloos zijn krijgen recht op urgentie.
- We stimuleren woningruil zodat meer mensen in een voor hen geschikte woonruimte terechtkomen.
- Ouderen kunnen in hun buurt blijven wonen.
- We investeren in het verduurzamen van woningen en de bouw van nieuwe

woningen met duurzame en milieuvriendelijke materialen.

- De leegstandsboete gaat gelden per vierkante meter en neemt exponentieel toe naarmate een pand langer leegstaat. Gedeeltelijke leegstand wordt dus ook beboet. Dit stimuleert pandeigenaren om bij (tijdelijke) leegstand het pand beschikbaar te stellen voor kunstenaars, startende ondernemers of als studentenwoningen.
- Er moeten meer woningen komen, maar dit mag niet ten koste gaan van de kwaliteit van de leefomgeving in de stad. Nijmegen en Lent worden gekenmerkt door veel groen en natuur. We willen niet dat de gemeente volledig wordt volgebouwd.
- Hoogbouw is een effectieve manier om meer betaalbaar woonruimte te creëren. In de stedelijke gebieden van de gemeente Nijmegen mag meer hoogbouw komen (acht of meer verdiepingen).
- In Nijmegen moet een centrale Woonplek komen voor mensen met verschillende complexe problemen. De gemeente moet een leefbare stad zijn voor iedereen. Mensen met problemen moeten niet worden uitgesloten. In een centrale Woonplek kan hulp en ondersteuning dichtbij worden geregeld en is hulp beter bereikbaar voor kwetsbare personen. De centrale Woonplek mag niet integratie in de wijken uitsluiten.

4. JOUW DATA

Grote techbedrijven uit Silicon Valley nemen steeds meer taken en diensten van de gemeente over. Deze verkapte privatisering kunnen we niet accepteren. Om baas te blijven in eigen stad, moeten we onze digitale infrastructuur in eigen hand nemen. Dit levert veel werkgelegenheid op en zal Nijmegen een voorbeeldfunctie geven. De gemeente moet zelf het goede voorbeeld geven en grote aanpassingen maken in de wijze waarop data nu al verzameld, verwerkt en beheerd worden. Hoe minder data en 'metadata' van jou zijn opgeslagen, hoe minder misbruik ervan gemaakt kan worden. Beveiliging en systemen die regelen wie, wanneer, waarom toegang krijgt tot welke data zijn hierin van het grootste belang. De kern hierbij moet zijn dat je altijd zelf de baas blijft over je eigen data. Door deze 'privacy by design' wordt het risico op privacyschendingen geminimaliseerd.

- Nijmegen wordt een Data Safe Harbour. Hierin gaan we een partnerschap aan met Reykjavik. De safe harbour betekent dat alle data soeverein zijn.
- Dataminimalisatie wordt de norm: data worden alleen verzameld met expliciete toestemming en wanneer dat strikt noodzakelijk is voor een dienst. Wanneer de informatie dat doel niet meer dient, worden deze verwijderd. Data worden nooit zonder expliciete toestemming gebruikt voor een ander doel dan het oorspronkelijke.
- De gemeente richt een Blockchain Council op die onderzoek doet naar toepassingen van de blockchain-technologie voor publieke diensten. Het aantal pilots binnen de gemeente met de blockchain technologie wordt uitgebreid.
- De autoriteit persoonsgegevens functioneert niet. Daarom richt Nijmegen zijn eigen NAP op. Deze Nijmeegse Autoriteit Persoonsgegevens handhaaft ook de GDPR, aangezien de huidige handhaving daarvan tekortschiet.
- Nijmegen ondersteunt coöperaties die alternatieven voor platformmonopolisten zoals Uber en AirBnB ontwikkelen, waarmee onze data van ons blijven.
- Al het gemeentewerk dat nu in de 'cloud' gebeurt (de gemeente gebruikt bijvoorbeeld Outlook van Microsoft) wordt verplaatst naar de Nijmeegse Wolk. Dit kunnen we bewerkstelligen door een eigen serverpark te bouwen, zonder geïnfecteerde hardware. Van hieruit kunnen wij onze eigen, beschermde infrastructures bouwen, bestaande infrastructuur 'hosten'.
- Alle software die wordt gebruikt of wordt gemaakt door de gemeente moet open source zijn en gratis te hergebruiken voor burgers.
- Alle ambtenaren krijgen een basiscursus privacy die past bij hun functie.

- Gemeentecommunicatie die niet veilig is, zoals whatsappgroepen van buurtambtenaren en facebookgroepen van wijkagenten, worden vervangen door veilige alternatieven.
- Voor contact met bewoners biedt de gemeente alternatieve opties zoals Signal.
- Privacy by design wordt toegepast bij alle gemeenteprojecten en aanbestedingen.
- Wifi-tracking zonder expliciete toestemming wordt verboden; ook voor bedrijven.
- Cameratoezicht is alleen nog toegestaan na onafhankelijke toetsing door een rechter, in plaats van door de burgemeester.
- Nijmegen wordt een ANPR-vrije stad: in Nijmegen verwijderen we alle camera's met herkenningsoftware, zodat je je weer anoniem kan bewegen door je eigen stad.
- De Piratenpartij maakt anoniem parkeren mogelijk, parkeergegevens worden niet langer gedeeld met de belastingdienst. We doen dit via nummervakparkeren: Je betaalt voor een nummervak in plaats van voor een auto. Je hoeft dan dus niet meer alle kentekens te scannen, maar alleen de bezetting van nummervakken en of er voor dat nummervak betaald is. Zo kun je efficiënt controleren of er betaald is voor een parkeerplaats zonder privacyschendingen.
- Parkeergeld kan weer contant betaald worden.

5. INCLUSIVITEIT EN RACISME

In Nijmegen moet iedereen gelijkwaardig worden behandeld. Nu hebben mensen met een migratieachtergrond bijvoorbeeld minder toegang tot banen en lopen zij een groter risico om door de politie, belastingdienst of jeugdzorg aangepakt te worden. Ook raakt de surveillance- en controlestaat als eerste mensen van kleur, mensen met een laag inkomen, mensen met een lage opleiding en vrouwen. Deze institutionele discriminatie is een gevolg van bestaande machtsstructuren. Juist in deze tijd van polarisatie is het belangrijk deze structuren te doorbreken. Nijmegen moet een voorbeeld nemen aan een nieuwe generatie activisten die intersectionaliteit voorop stelt. De rechten van de een hangen direct samen met de rechten van de ander.

- Bestaand en nieuw gemeentelijk beleid dient te worden getoetst aan het Universeel Verdrag van de Rechten van het Kind, het Verdrag van Istanbul, VN-Vrouwenverdrag, Antifolterverdrag en het Europees Verdrag van de Rechten van de Mens.
- Bij gemeentelijke inkoop of inlening van diensten, mandaatverlening of onder mandaat is het bepalend of de wederpartij de bovengenoemde mensenrechten naleeft.
- Er komt een Gemeentelijk Team Vertrouwenpersonen. Dit team is aanspreekpunt voor personen die slachtoffer worden van gendergerelateerd geweld, zoals huiselijk geweld en seksueel misbruik. Het team kan helpen bij de aangifte en de eerste opvang. Bedrijven waarmee de gemeente zaken doet worden verplicht om ook zo'n team te hebben.
- Xenofobie wordt al op de basisscholen besproken, om radicalisering te voorkomen.
- We maken de publieke ruimte, openbaar vervoer en stemlokalen beter toegankelijk voor mensen met een beperking.
- De gemeente doet harder haar best om al het gemeentelijk vastgoed te voorzien van een ITS-keurmerk. Dit is de Integrale Toegankelijkheid Standaard, die internationaal is erkend en richtlijnen biedt voor ontwerp en bouw. Ook wordt het ITS-keurmerk één van de eisen voor bedrijven bij gemeentelijke aanbestedingen.
- We maken een einde aan etnisch profileren door de politie: op stopformulieren moeten agenten aangeven waarom iemand staande is gehouden.
- Preventief fouilleren wordt volledig afgeschaft.
- We maken een einde aan etnisch profileren en discriminatie in de jeugdzorg.
- In de gevallen waarin geslacht of gender niet relevant is moet ernaar gestreefd worden om dit buiten beschouwing te laten.

6. DE COÖPERATIEVE STAD

Nijmegen wordt in eerste instantie gemaakt door de Nijmegenaren. De Piratenpartij staat voor een maatschappij waarin mensen samenleven en delen. Talloze burgers ondernemen allerlei maatschappelijke initiatieven. De gemeente moet deze initiatieven ondersteunen en faciliteren. Ook zal zij in haar eigen organisatie meer los moeten durven laten. Te vaak ziet zij Nijmegenaren alleen nog als bewoners, terwijl zij ook vaak professionals zijn. De Piratenpartij kiest voor een stad waarin Nijmegenaren en hun initiatieven voorop staan.

- Er komen door de hele stad buurtbudgetten waar bewoners online de prioriteiten kunnen bepalen en groepen bewoners initiatieven zelf aan die prioriteiten toetsen.
- Door matchfunding verdubbelen we gecrowdfunde bedragen van maatschappelijke initiatieven.
- De leegstandsboete gaat ook gelden voor kantoren.
- Er komt een loket bewonersparticipatie, waar bewoners worden geholpen met maatschappelijke initiatieven.
- Vanwege de scheiding tussen kerk en staat mengt de Piratenpartij zich niet in godsdienstige kwesties. Bewoners bepalen onderling zelf of er een kerk, synagoge, moskee, mandir, tempel of andersoortige gebouwen komt.
- Right to Bid is het recht van een groep buurtbewoners om een pand of een stuk grond te kopen (zoals een supermarkt of een buurthuis). Dit recht moet niet alleen op papier, maar ook in de praktijk centraal staan in het werk van de gemeente.
- In combinatie met 'Community Asset Transfer' kan Right to Bid erg veel impact hebben op de gedeelde stad: bij CAT krijgen bewonersgroepen voorrang bij het overdragen van het beheer van een gebouw of dienst. Dit kan voor minder dan de 'marktwaarde'.
- Right to Challenge is het recht van buurtgemeenschappen om maatschappelijk diensten of publieke taken over te nemen. Dit recht moet verankerd worden in de werkwijze van de gemeente.
- Right to Plan is het recht van een groep burens om de ontwikkeling/inrichting van een stukje stad zelf te doen.
- Alle bovengenoemde rechten zijn 'Buurtrechten' die de hoogste prioriteit moeten hebben in stedelijk beleid. Nijmegen gaat organisaties zoals het Landelijk Samenwerkingsverband Actieve Bewoners (LSA) een adviesrol geven in het Proces om deze rechten zo snel mogelijk in te voeren.
- Binnen de begroting wordt een vast budget gereserveerd voor maatschappelijke initiatieven, zoals het Right to Bid en Right to Challenge. Zo voorkomen we dat betrokken bewoners de strijd moeten aangaan met professionele ambtenaren over hoe gemeenschapsgeld wordt uitgegeven.
- We steunen community wifi (buurtnetwerken), zoals Nijmegen Wireless. Zoals het Berlijnse Freifunk aantoont, vormen zij dé schakel naar een democratischer, coöperatieve manier van communicatie.
- De gemeente ondersteunt de strijd om vrije en open kennis, door gratis werkruimte en subsidie te bieden aan initiatieven zoals ScholarlyHub.

7. DUURZAAM NIJMEGEN

Duurzaamheid is een van de meest urgente uitdagingen van deze tijd. De uitstoot van broeikasgassen en het opraken van fossiele brandstoffen vragen om een radicaal andere omgang met onze aarde. De Piratenpartij wil dat Nijmegen hierin een voortrekkersrol speelt. Door te investeren in duurzaamheid en stimulering van innovatie kunnen we ook de veerkracht van Nijmegen vergroten. Veerkracht is het vermogen om los van veranderingen in de omgeving te functioneren. De Piratenpartij kiest voor het verminderen en vergroenen van ons energiegebruik, het stimuleren van duurzame bewonersinitiatieven en collectieven en het vergroten van de energie- en voedselonafhankelijkheid van Nijmegen en zijn omgeving. Voor milieu- en klimaatmaatregelen hoeft de lokale belasting niet te stijgen. De Piratenpartij wil de kosten voor milieu- en klimaatmaatregelen niet nog meer bij burgers leggen, maar juist bij de vervuilende bedrijven die deze kosten veroorzaken. Er zijn oneindige aantallen milieu- en klimaatmaatregelen denkbaar. Bovendien, niet alle milieu- en klimaatmaatregelen kosten geld. Door inflatie, stijgen van woonlasten en energiekosten zijn niet alle inwoners in staat om energieneutraal te leven. Wij vinden dat de gemeente burgers moet aanmoedigen in energieneutraal te wonen.

- We werken aan de energieonafhankelijkheid van Nijmegen en zijn omgeving. Hiervoor leggen we samen met de corporaties op alle sociale woningen die hiervoor geschikt zijn zonnepanelen, maken we gebruik van aardwarmte en verminderen we het energieverbruik in de stad.
- We steunen energiecoöperaties waarin bewoners zelf duurzame energie opwekken, opslaan en delen en starten een pilot waarin bewonerscollectieven belastingvrij duurzame energie kunnen uitwisselen.
- Via buurtgrids gaan we lokaal opgewekte energie ook lokaal opslaan. Een buurtgrid is een onafhankelijk grid in een buurt, die helemaal zonder input van de energieleveranciers draait. Met zonnepanelen (en andere opwekkingstools) verzamelt de buurt energie, die in verwarming en stroom wordt omgezet. De reststroom wordt doorgeleid naar elektrische auto's en fietsen. Wat de elektrische voertuigen aan het eind van de dag over hebben wordt weer in het netwerk gepompt.
- Burgers worden aangemoedigd tot een energieneutraal leven door subsidiëring van zonnepanelen, of isolatie van woningen en het beschikbaar stellen van meer moestuinen.
- Voor Nijmegen vinden we subsidies geven om tegels uit de tuinen te halen een nutteloze regeling, en helemaal als er geen aanvullende voorwaarden gelden. We zijn al een groene gemeente. We zien liever dat de aanleg van groene daken gesubsidieerd wordt en betegelen belast, daar valt nog veel winst in te behalen.
- We stimuleren nieuwe vormen van voedselvoorziening die ook in stedelijke omgevingen een toekomst kunnen hebben - zoals permacultuur en voedselbossen, stadslandbouw en verticale landbouw. Een 'biologisch boerenmarkt' wordt geïnitieerd.
- In 2030 komt het voedsel voor de stad Nijmegen voor minstens 10% uit de regio zelf. In 2050 moet Nijmegen zichzelf voor 50% kunnen voeden.
- We stimuleren het oprichten van nieuwe voedselcoöperaties waar bewoners groente en fruit uit de regio kunnen bestellen tegen een betaalbaar bedrag.
- Kantines van de gemeente bieden ook een geheel veganistisch menu aan.
- We verminderen voedselverspilling, een van de meest schrijnende en vaak onzichtbare vormen van verspilling. Voor elke kilo foodwaste betalen bedrijven tien euro belasting aan de gemeente. Deze wordt automatisch aan het duurzaamheidsbudget toegevoegd. De stad gaat bedrijven helpen om een betere bestemming te vinden voor het voedsel.
- We investeren in het terugbrengen van de CO2-uitstoot van grootschalige digitale infrastructuur zoals de Nijmegen Internet Exchange.

- Burgers moeten nog meer worden gestimuleerd om afval te scheiden. Het scheiden van afval moet praktisch zijn. Glas, papier en GFT zijn gemakkelijk te scheiden van het restafval. Er zal een 'slim'systeem worden ontwikkeld om het aantal afvalophaal dagen te verminderen met 50 procent. De kostenbesparing die hiermee gemoeid is wordt verwerkt in een lagere afvalstoffenheffing.
- Hergebruik van grondstoffen, volgens het cradle-to-cradleprincipe, wordt leidend voor de gemeente. Voorbeelden hiervan zijn hennep als alternatief voor plastic, het lokaal hergebruiken van GFT-afval, en het instellen van 'inneemplaatsen' bij stortplaatsen zodat spullen die nog niet volledig gebruikt zijn opnieuw ingezet kunnen worden.
- In een 'Freezone Duurzaam wonen' kunnen duurzame Nijmegenaren nieuwe vormen van wonen ontdekken, zonder beperkt te worden door regelgeving die bedoeld is om het milieu te beschermen, maar vernieuwing ook in de weg kan staan, zoals de verplichting stroom terug te leveren aan het energienet of aangesloten te zijn op de riolering.
- De groengelden worden exclusief voor particulieren en kleine bedrijven. Het mag niet zo zijn dat grote bedrijven duurzame initiatieven van onderaf tegenhouden.
- We willen een duurzame en betrouwbare energie-infrastructuur tot stand brengen. De overgang van fossiele naar duurzame en schone energie is noodzakelijk. Het gebruik van energiebronnen moet duurzaam zijn en mag niet in strijd zijn met andere milieudoelstellingen. Ons doel is een transparante en gedecentraliseerde structuur van energieleveranciers die inspraakmogelijkheden voor alle burgers garandeert en monopolies voorkomt.

8. ONZE GEDEELDE ECONOMIE

De Piratenpartij wil een stad waar ruimte is om te ondernemen. Deze ruimte wordt nu echter ingeperkt door grote bedrijven die slechts geïnteresseerd zijn in financiële winst. Zij offeren, vaak met extern geld, alles op voor de strijd om het monopolie in de stad. Een lokale deeleconomie biedt hier een alternatief voor. Om de economie te laten werken, moeten we een eerlijk speelveld creëren, waarin niemand afhankelijk is van een groot bedrijf voor zijn basisbehoeften. De Piratenpartij wil een stevige lokale economie die niet gedomineerd wordt door kantoordirecteuren in het buitenland, maar door ondernemende Nijmegenaren. Een economie die dienstbaar is aan de maatschappij, in plaats van andersom.

- De gemeente stimuleert lokale ondernemerschap in de binnenstad en alle wijken.
- In de omgevingsvisie wordt opgenomen dat bij gelijk aanbod altijd voorrang wordt gegeven aan winkeliers met een jaaronzet van minder dan 1 miljoen per jaar. Zo dringen we het aantal multinationale eentonige eenheidsworst terug, en blijft Nijmegen authentiek.
- Er komen microkredieten voor kleine zelfstandigen.
- Na instemming van de buurt kunnen winkels of horeca ruimere openingstijden krijgen.
- Het wordt eenvoudiger om mensen met een arbeidsbeperking in dienst te nemen.
- Schijnzelfstandigheid en andere vormen van onzeker werk door vooral buitenlandse bedrijven (zoals Deliveroo) worden actief bestreden. Nijmegen gaat lobbyen in Den Haag om de wetgeving hieromtrent aan te passen. In Nijmegen zelf gaan we verenigingen van (schijn)zelfstandigen, zoals Riders Union, en startende coöperaties van zelfstandigen ondersteunen met bijvoorbeeld gratis werkruimte.
- De inkomensgrens voor gemeentelijke minima-voorzieningen moet omhoog, zodat meer mensen er gebruik van kunnen maken, ook ondernemers. Momenteel zijn er veel mensen die tussen wal en schip vallen. Om de kwaliteit van leven voor deze groep te vergroten is het van belang dat de inkomensgrens voor de gemeentelijke minima-voorzieningen omhoog gaat.
- De WOZ-belasting gaat niet omhoog, maar gaat juist dalen, zodat bewoners (vooral ouderen en mensen met een laag inkomen) met een hoge woningwaarde niet financieel worden uitgeknepen door de gemeente.
- We denken aan een onvoorwaardelijke basisinkomensgarantie van 1500,-.

. De gemeente keert een bijstandsuitkering uit aan iedereen die minder dan 1500,- netto per maand verdient (dus na aftrek van belasting en inclusief eventuele toeslagen). Zo werkt iedereen in Nijmegen tot 1500,- belastingvrij. En als je niet werkt krijg je, als aanvulling op je andere uitkeringen, genoeg geld om aan de 1500,- per maand te Komen.

- Nijmegen gaat een coöperatie oprichten om een arbeidsongeschiktheidsverzekering en pensioenopbouw te financieren voor mensen zonder vast contract.
- De gemeente mag niet mensen met een bijstandsuitkering verplichten een tegenprestatie te leveren in de samenleving. De Piratenpartij wil af van wantrouwen als beleidsbasis. We moeten af van het klassieke denken dat mensen zich niet willen inzetten voor de maatschappij. De meeste mensen in de samenleving doen ook onbetaald werk zoals vrijwilligerswerk of mantelzorg.
- Vakantieverhuur van woningen kan in Nijmegen nog maar maximaal 20 nachten per jaar.
- Vakantieverhuurplatforms, zoals Airbnb, worden verplicht mee te werken met een systeem waarmee automatisch belasting wordt geïnd. De informatie over welk huis wanneer verhuurd is en aan wie wordt hierin afgeschermd voor de gemeente, maar wanneer een woning voor meer dan het maximum aantal toegestane nachten verhuurd wordt, wordt de gemeente hier wel over ingelicht, om zo effectief te kunnen handhaven.
- De toeristenbelasting wordt afgeschaft.
- Iedereen mag tijdelijk of gedeeltelijk zijn woning verhuren. Ook sociale huurders mogen dus gebruik maken van platforms als AirBnB. Wel zo eerlijk.
- Nijmegen gaat bewoners die een eerlijk, inclusief en coöperatief Couchsurf Platform willen oprichten, naar inspiratie van (of voortbordurend op) FairBnB, actief ondersteunen.
- De gemeente verbiedt het misbruik van levende dieren tijdens braderieën, festivals etc.

9. NIJMEGEN DEMOCRATIE

De Piratenpartij staat voor bestuur door het volk, voor het volk. Goed en transparant gemeentebestuur met zoveel mogelijk betrokkenheid en input van burgers. In een democratie is het aan de volksvertegenwoordigers het volk te vertegenwoordigen. Omdat verschillende politici echter ook verschillende achterbannen met verschillende belangen hebben, is het belangrijk dat burgers goede controle kunnen uitoefenen op hun volksvertegenwoordiging en overheid. Alleen zo kan een democratie een regering voor het volk en door het volk zijn. Democratie is meepraten en meebeslissen over onze samenleving. In een democratie heeft iedereen een stem en wordt gehoord. Wij willen dat iedereen de mogelijkheid heeft om deel te nemen aan het besluitvormingsproces. Op die manier benutten we alle kennis, ervaring en expertise in onze samenleving. De Piratenpartij staat voor meer burgerbetrokkenheid bij overheidsbeleid en directere democratie. We nemen beslissingen op een zo laag mogelijk niveau, daar waar Nijmegenaren er de meeste invloed op hebben. We versterken tegenmacht en vergroten de rol van bewoners met online en offline democratische vormen.

- Inwoners moeten de mogelijkheid hebben om besluiten van de gemeenteraad tegen te houden (correctief referendum). Een correctief referendum zonder onnodig hoge opkomsthempel geeft mensen een daadwerkelijke stem in wat er in de gemeente gebeurt. Het bevordert de autonomie van burgers
- Er moet een jongerenraad komen. Hiermee wordt de participatie van jongeren in de politieke besluitvorming gestimuleerd. Ook krijgen jongeren meer toegang om hun stem te laten horen.
- Bestuurscommissies/ wijkraden met lokaal mandaat worden niet afgeschaft maar krijgen juist meer bevoegdheden en meer budget, om lokaal maatwerk in beleid mogelijk te maken en politiek dichtbij bewoners te brengen.
- De agenda van de gemeenteraad wordt samengesteld mét bewoners: online platform De Stem van Nijmegen wordt gebruikt om minimaal één idee per

raadscommissievergadering bottom-up te agenderen.

- 1/200ste van de kiesgerechtigde inwoners of 1/3de van de leden van de gemeenteraad kan een besluitvormend burgerforum bijeenroepen.
- Gebiedsplannen worden samengesteld door bewoners, via een samenspel van fysieke bijeenkomsten en een online consensus- en besluitvormingstool.
- Om excessen van de nieuwe Omgevingswet tegen te gaan, wordt ELK voorstel van ondernemers/ ontwikkelaars eerst langs de gemeenteraad voor goedkeuring gestuurd, totdat blijkt dat dit niet meer hoeft omdat er een democratische borging is ontworpen voor dit nieuwe systeem.
- Feedback waarbij bewoners en uitvoerders feedback geven op ingevoerde regelgeving wordt standaard bij nieuw beleid. Dit helpt bij het finetunen van beleid, en voorkomt herhalingen van fouten.
- Alle niet-vertrouwelijke gemeente-informatie wordt proactief gepubliceerd.
- Bij alle gemeenteprojecten, ook publiek-private samenwerkingen, komt er een open boekhouding.
- Op een stadsconferentie bepaalt de gemeenteraad samen met betrokken inwoners vijf stadsprioriteiten voor de komende vier jaar. Jaarlijks wordt bij de begrotingsbehandeling stilgestaan bij de voortgang op deze prioriteiten.
- Offline en online leveren bewoners input voor de gemeentebegroting.
- Bewoners krijgen het laatste woord over de gemeentebegroting. Er komt een begrotingsforum van gelote bewoners die een goede afspiegeling vormen van Nijmegen.
- Het burgerinitiatief, volksinitiatief en referendum blijven bestaan voor gemeentelijk beleid en worden bindend. Kiesdrempels worden afgeschaft, omdat deze verstoring werken op het stemgedrag. Bovendien zijn ze onnodig, omdat het aantal benodigde handtekeningen de drempel al hoog genoeg maakt.
- Er komt een onafhankelijk huis van klokkenluiders voor bestuurlijke wanpraktijken.
- Er komt een Gemeentelijk ombudsman, waar burgers terecht kunnen met hun klachten over de gemeente.

10. VERKEER EN MOBILITEIT

Nijmegen worden steeds drukker en de wegen worden intensiever gebruikt. Het vele autoverkeer legt ook een zware druk op onze luchtkwaliteit, die op vele plekken niet aan de afgesproken ondergrens voldoet. Wij investeren in een broodnodige mobiliteitstransitie. De Piratenpartij zet in op toegankelijk, transparant en betaalbaar openbaar vervoer. We stimuleren verkeersveiligheid voor fietsers en voetgangers en zetten grote stappen richting een autoluwe binnenstad. De Piratenpartij kiest voor de mobiliteit van de 21e eeuw.

- We werken toe naar een autovrije binnenstad. In 2030 is de binnenstad vrij van niet-noodzakelijk gemotoriseerd vervoer. Een bewonersforum met daarin een gelote groep Nijmegenaren die een goede afspiegeling vormt van de gemeente en een aantal verkozen experts bepalen samen hoe we deze doelen gaan behalen.
- De gemeente heeft al een beleid ingezet om de binnenstad autoluw te maken.
- Nijmegen is een zeer fietsvriendelijke stad. Fietsers moeten zoveel mogelijk voorrang krijgen zolang het geen gevaarlijke verkeerssituaties oplevert.
- Vrachtvervoer vindt zoveel mogelijk plaats met elektrisch vervoer buiten de spitsuren.
- De gemeente moet geld uitgeven aan het verbeteren van lokale busnetwerken naar de wijken, ook al gaat hierdoor de lokale belasting omhoog. We zijn voor het behoud van een fijnmazig busnetwerk. Eventuele verbeteringen van het busnetwerk moeten zo kostenneutraal mogelijk zijn.
- De Piratenpartij streeft naar activering van de NS-‘keizerlijn’ naar Duitsland.

11. RECHT OP DE STAD

De publieke ruimte zou van ons allemaal moeten zijn. Maar dat principe staat steeds meer onder druk. Bewoners zijn regelmatig de dupe van de (vermeende) belangen van commercie, toerisme en de gemeentefinanciën. Geïnspireerd door steden als Napels zet de Piratenpartij zich in voor bewoners die zelf de publieke ruimte in hun omgeving vormgeven. De Piratenpartij wil meer kleinschalig (eetbaar) groen. We geven Nijmegenaren het initiatief en herstellen de balans in de stad.

- Het nieuwe waterfront aan de Spiegelwaal is voor alle burgers gratis toegankelijk. Aldaar gehuisveste watersportvereniging kunnen op medewerking van de gemeente rekenen. Nijmegen bevordert de aanleg van kano-opstap-plaatsen.
- Scoutinggroepen behouden het recht kampvuren te houden in de buitenlucht.
- Financiële meevallers moeten direct worden ingezet om de leefbaarheid van de stad te verhogen. Het geld moet terug naar de burger.
- Bewoners krijgen het recht, met ondersteuning uit de gemeente, zelf alternatieve plannen te ontwikkelen voor de inrichting van de publieke ruimte.
- Zwemles moet gratis zijn voor jong tot oud. Gratis zwemlessen verkleinen de kans op verdrinking.
- Bewoners krijgen het recht het groen in hun buurt zelf te beheren; hier komt een vast budget voor.
- Bewoners die hun eigen straten en pleinen (mede) willen ontwerpen worden niet beperkt door regels over materiaalkeuze.
- Er komt een beperking aan reclame in de publieke ruimte; waar al geïnvesteerd is in reclamezuilen geven we die ruimte aan lokale kunstenaars.
- Door de hele stad komen mogelijkheden om lokaal groente en fruit te verbouwen door burgers, zoals in moestuinen, schooltuinen of op groene daken.
- We leggen voedselroutes aan in onze parken. Hier kunnen kinderen in hun eigen buurt groenonderwijs krijgen.
- Tijdelijk braakliggende gemeentegrond wordt ter beschikking gesteld aan stadsmoestuinen.
- We stimuleren de toegankelijkheid van onze publieke ruimte voor mensen met een beperking.
- We stimuleren het bestrijden van zwerfvuil en plaatsen meer prullenbakken waar nodig.
- We blijven investeren in afvalcontainers en het gratis ophalen of wegbrengen van grofvuil. Milieucriminaliteit zal strenger worden aangepakt.
- Er komen meer openbare zittoiletten.
- Er komen overdekte hangplekken voor jongeren en ouderen.

12. GEEN SMART CITY ZONDER SMART CITIZENS

De stad verandert ingrijpend door digitale ontwikkelingen. De Piratenpartij gelooft in de kansen die de technische ontwikkelingen van deze tijd bieden en wil deze kansen ook bewaken en benutten. Toegang tot internet is inmiddels bijna net zo'n belangrijk recht als toegang tot water of energie. Deze ontwikkelingen kunnen ons leven prettiger maken, maar we moeten ook niet blind zijn voor de risico's. In de 'slimme stad' wordt veel informatie verzameld. Smartphonedata worden gebruikt voor crowd control, of om te helpen bepalen voor welk museum je niet lang in de rij hoeft te staan. Bruggen worden op afstand bediend. Maar wie wordt de baas in deze 'slimme stad'? Wie wordt eigenaar van de data die we met zijn allen produceren? En wie wordt eigenaar van technologie die met publiek geld ontwikkeld wordt? De Piratenpartij wil dat alle Nijmegenaren baat hebben bij deze veranderingen om te voorkomen dat overheden en bedrijven de informatierevolutie gebruiken om een machtspositie te verwerven ten koste van

bewoners.

- We stellen als stad een nieuw pakket van eisen op voor databescherming, scherper dan GDPR, strenger dan de AP. Dit pakket van eisen zal ook leidend zijn voor alle aanbestedingen.
- Samen met Nijmegenaren maken we een 'Smart Citizenmanifest' waarin we heldere afspraken maken over hoe we de datasoevereiniteit Nijmegen vormgeven.
- Er komt een wethouder voor digitalisering en datasoevereiniteit.
- Nijmegen sluit alle huishoudens en bedrijfsruimtes aan op een betaalbare internetaansluiting met minimaal 1/1 Gbps via onze 'Beter Breedband Aanpak' en werkt samen met omliggende gemeenten om dit netwerk uit te breiden.
- Met publiek geld ontwikkelde software komt in het publiek domein, zodat deze software de hele maatschappij ten goede kan komen.
- De gemeente stapt volledig over op vrije open source software. Hierdoor wordt de gemeente minder afhankelijk van softwareleveranciers met bedrijfseigen oplossingen waar je haast niet meer vanaf komt (vendor lock-in) en kan gemeentelijke software makkelijk worden verbeterd.
- Data die in de stad worden verzameld, wordt standaard vrijgegeven als open data, via een API.
- De gemeente gebruikt alleen nog open standaarden en vrije licenties.
- De gemeente onderzoekt in hoeverre publieke blockchains de Smart Citizenrevolutie kunnen ondersteunen. Deze technologie is van nature decentraal, transparant en betrouwbaar. Burgers krijgen zo zelf het beheer over hun data en kunnen kiezen welke gegevens ze met welke systemen willen delen.

13. VEILIGHEID POLITIE EN BOA'S

Een vrije en veilige samenleving gaan hand in hand. Pas wanneer mensen zich veilig voelen kunnen zij zich in vrijheid ontwikkelen, en zonder de vrijheid zichzelf te zijn zal geen mens ooit veilig zijn. Daarom kan veiligheid nooit gebruikt worden als excuus om burgerrechten af te breken. Door het nationaliseren van de politie is de gemeente veel controle kwijtgeraakt over haar eigen veiligheidsbeleid. Veel politietaken zijn uitbesteed aan Buitengewone Opsporingsambtenaren (BOA's) en private organisaties. De professionaliteit van de politie wordt hiermee afgebroken, en steeds meer geweldstaken worden neergelegd bij ambtenaren die hier niet voor toegerust zijn. De Piratenpartij keert zich tegen deze gevaarlijke ontwikkeling en maakt een bewuste keuze voor echt blauw in de buurt. Wijkagenten die de buurt goed kennen, zorgen voor kortere lijnen tussen de politie en bewoners. Wijkagenten zijn met hun aanwezigheid op straat en hun betrokkenheid bij en kennis van de buurt vormen de eerste verdedigingslinie van veiligheid op allerlei gebieden. Wijkagenten zijn flexibel inzetbaar in hun wijk en hebben de kennis en context van wat zich daar afspeelt. Wanneer bewoners agenten vertrouwen, kunnen problemen gesignaleerd worden, voordat dit een probleem gaat vormen. In plaats van een harde aanpak van overlast moet het geld naar preventie. Voorkomen is beter dan genezen. Een harde aanpak klinkt daadkrachtig, maar is in de praktijk geen effectief middel om criminaliteit en overlast te voorkomen. De praktijk wijst uit dat preventie werkt. De aanpak van overlast moet worden overgelaten aan de politie. De gemeente zou meer moeten investeren in het voorkomen van overlast.

- Etnisch profileren wordt afgeschaft: op 'stopformulieren' moeten agenten aangeven om welke reden mensen staande worden gehouden.
- In Nijmegen mag de burger nooit het recht ontnomen worden om een politieagent in functie te filmen.
- Nijmegen houdt alleen nog BOA's in dienst om te handhaven op specifieke onderwerpen, met de daarvoor nodige bevoegdheden; algemene BOA's worden afgeschaft. Het geld dat hiermee vrijkomt wordt volledig geïnvesteerd in extra wijkagenten.
- Camera's met gezichtsherkenning worden niet toegestaan.

- Preventief fouilleren wordt afgeschaft.
- Nijmegen maakt zich hard voor het op korte termijn terugdraaien van de nationale politie.
- BOA's hebben niet langer bijzondere geweldsbevoegdheden.
- De gemeente stelt verspreid door de stad panden beschikbaar aan de politie als kleinschalige, laagdrempelige politiebureaus.
- Elk gebied van de gemeente moet een eigen jongeren centrum hebben met activiteiten van jongeren tussen de 12 en 20 jaar oud.
- De politie gaat al haar agenten trainen op aanhoudingstechnieken die minder lichamelijke schade veroorzaken. Zo krijgen de agenten meer vaardigheden om iemand aan te houden zonder een nekklem te gebruiken.

14. VEILIGHEID JEUGDZORG

Een vrije en veilige samenleving gaan hand in hand. Pas wanneer mensen zich veilig voelen kunnen zij zich in vrijheid ontwikkelen. Zonder de vrijheid zichzelf te zijn zal geen mens ooit veilig zijn. Dit geldt voor jong tot oud. Veiligheid kan nooit gebruikt worden als excuus om burgerrechten af te breken, ook niet van ouders of kinderen. Door de decentralisatie van de jeugdzorg naar de gemeente en de keuze van de gemeente voor een regionale inkoop, is veel controle kwijtgeraakt. Veel jeugdzorgtaken zijn uitbesteed aan private organisaties of jeugdzorginstellingen die geen of weinig binding hebben met onze gemeente, zoals Jeugdbescherming. De professionaliteit van de jeugdzorg staat steeds meer onder druk. Jeugdbescherming doet niet aan waarheidsvinding, ouders en kinderen worden onvoldoende gehoord en door de financiële prikkel is het lucratief voor jeugdzorginstellingen om ouders en kinderen te dwingen tot de zwaardere vormen van jeugdzorg. De Piratenpartij keert zich tegen deze gevaarlijke ontwikkeling.

In 2015 heeft het VN-comité gerapporteerd dat het belang van het kind niet altijd centraal staat en dat jeugdwerkers, professionals en rechters niet voldoende in staat zijn het belang van het kind te begrijpen zoals verwoord in het Kinderrechtenverdrag. In 2020 heeft GREVIO dit opnieuw bevestigd. Zij concluderen dat hulp voor slachtoffers van huiselijk geweld ondermaats is. Ook heeft GREVIO gerapporteerd dat Nederlandse gemeenten jeugdwerkers, professionals en rechters onvoldoende doen aan waarheidsvinding en slachtoffers van huiselijk geweld schaden door mensenrechten niet na te leven. Eind 2020 heeft het kabinet in een kamerbrief bevestigd dat in Nederland de rechtspraak in de jeugdzorg onvoldoende onafhankelijk is; in 95% van de gevallen van alle rechtszaken gaat de rechter mee in het verzoek van Kinderbescherming en krijgen ouders en kinderen een kindbeschermingsmaatregel. Er wordt te veel geld verspild in de jeugdzorg. Het is een bodemloze put. Ouders en kinderen die ermee in aanraking komen, komen er vrijwel nooit meer vanaf. Jeugdzorg slaagt er te vaak niet in om kinderen te helpen, stimuleert kindermishandeling, doet niet aan waarheidsvinding en er vindt zelden toetsing plaats aan de kwaliteit van 'geleverde zorg'. Beter is als de decentralisatie wordt teruggedraaid.

Elk uithuisgeplaatst kind kost meer dan anderhalve ton per jaar, dus ruim anderhalve euro per bewonder van de gemeente per jaar. Uithuisgeplaatste kinderen lopen een groter risico op psychische of psychiatrische problemen, hechtingsproblemen, verwaarlozing en seksueel misbruik.

Het CBS heeft in 2015 gerapporteerd dat etnisch profileren een rol speelt of een gezin hulp en ondersteuning krijgt, of dat het kind wordt weggehaald bij de ouders en familie en nooit meer terug thuis komt.

- Etnisch profileren wordt afgeschaft.
- In Nijmegen mag de burger nooit het recht ontnomen worden om een jeugdhulpverlener in functie te filmen.
- De gemeente koopt enkel nog hulp in en financiert enkel hulpverleners die mensenrechten waarborgen en doen aan waarheidsvinding.

- Kwaliteit van de geleverde zorg en de effectiviteit ervan moet bepalend zijn of de hulp wordt ingekocht, niet de aanbod.
- De gemeente zet zich actief in om uithuisplaatsingen te voorkomen.
- De gemeente voert actief beleid om alle slachtoffers van onterechte uithuisplaatsingen terug te plaatsen en schadeloos te stellen.
- Gezinnen die dakloos zijn of dakloos raken krijgen voorrang op sociale huurwoningen.
- Kinderen die vanwege hun leeftijd (18+) uitstromen uit de jeugdzorg krijgen voorrang op een jongerenwoning, bijstand en opleidingsmogelijkheden vanuit de gemeente. Ze krijgen ondersteuning in zelfstandig wonen, traumaverwerking en hulp vanuit het WMO-loket.
- Er komt een gemeentelijk ombudsman die zich actief inzet naar ouders en kinderen te luisteren en onrecht te bestrijden.
- Er komt een jongerenraad, waarbij ook uithuisgeplaatste kinderen zetel nemen; ook als ze geplaatst zijn in andere gemeenten, terwijl hun oorspronkelijke gemeente Nijmegen is.
- Ouders en kinderen moeten de mogelijkheid hebben om de gemeente, ambtenaren en professionals aansprakelijk te stellen voor het bewust of doelmatig schaden van kinderen, ouders en hun familie, inclusief het niet waarborgen van de privacy.
- We willen dat de decentralisatie wordt teruggedraaid. Zolang dat niet het geval is willen we dat er een kwaliteitstoezichthouder in de gemeente komt die de kwaliteit van de jeugdzorg monitort en waarborgt.
- Als de bijdrage voor jeugdzorg vanuit het Rijk onvoldoende is, moet de gemeente dit niet met eigen geld aanvullen. De gemeente moet meer investeren in lokale voorzieningen om te voorkomen dat kinderen in de zwaardere vormen van jeugdzorg belanden. De afgelopen jaren is flink bezuinigd in preventieve zorg.
- Er wordt meer geïnvesteerd in bibliotheken, speeltuinen, moestuinen, sport, cultuur en activiteiten in wijkcentra voor de jeugd.
- Elk gebied van de gemeente moet een eigen jongeren centrum hebben met activiteiten voor kinderen en jongeren tussen de 4 en 20 jaar oud.

Gemeentelijk georganiseerde opvang en kwaliteitstoezichthouder:

Indien kinderen niet thuis kunnen blijven wonen en ook niet bij familie terecht kunnen, dan moet

de gemeente opvang bieden via een gemeentelijk georganiseerde opvang jeugdzorg. De gemeente moet een alternatieve woonvoorziening aanbieden voor kinderen in de jeugdzorg, met als doelstelling behoud en herstel van familiebanden en beperken van trauma's en schade bij kinderen. Private organisaties hebben een winstoogmerk en willen zo veel mogelijk kinderen op zo min mogelijk medewerkers. Ze geven de kinderen onnodig meer medicijnen om ze rustig te houden zodat minder medewerkers nodig zijn. De gemeente zou een door de gemeente beheerde woonvoorziening moeten hebben waarbij de kwaliteit van zorg en behandeling zonder winstoogmerk uitgevoerd kan worden. Nijmegen moet een kwaliteitstoezichthouder krijgen die veel ervaring heeft in de jeugdzorg. Deze toezichthouder moet de geprivatiseerde woonvoorzieningen controleren op kwaliteit van zorg aan de hand van rapporten van de inspectie. Als deze onvoldoende is gebleken door

de toezichthouder zal de gemeente stoppen met het financieren van deze woonvoorzieningen en de kinderen zelf huisvesten in woonvoorzieningen beheerd door de gemeente.

Geprivatiseerde woonvoorzieningen die volgens de kwaliteitstoezichthouder van Nijmegen afgekeurd worden moeten geen dienstverlening meer mogen geven aan kinderen in de jeugdzorg in Nijmegen. De kinderen die uit deze afgekeurde private instellingen gehaald worden zullen opgevangen worden in de door de gemeente georganiseerde instellingen.

15. CREATIEF NIJMEGEN

De Piratenpartij investeert in een bruisende culturele stad waar creativiteit in al haar vormen de ruimte krijgt.

In de straatnamencommissie is meer aandacht voor de strijders van het vrije woord, gedachtegoed of voormalige verzetsstrijders. De verschillende seksen dienen in gelijkmatige aantallen voor te komen.

- Festivals in publieke parken zijn altijd gratis.
- Nijmegen investeert in permanente en betaalbare ateliers voor kunstenaars door de hele gemeente.
- Spontaan geplaatste kunst in de openbare ruimte wordt alleen weggehaald als die gevaarlijke situaties voor het verkeer oplevert of de stoep verspert.
- We breiden de bibliotheken uit met kleinschalige kennis- en cultuurcentra waar alle Nijmegenaren gratis lid van zijn. De bibliotheken ondersteunen niet-digitaal vaardige burgers.
- We stimuleren dat wetenschappers en kunstenaars vaker expertise uitwisselen in maatschappelijk relevante plekken zoals bibliotheken, buurthuizen en cultuurcentra.
- Er komen meer creatieve vrijplaatsen voor jong en oud.
Muziekonderwijs voor jongeren wordt gestimuleerd.
- Door de hele stad komen er muren waarop kunstenaars vrijelijk hun gang kunnen gaan. En we investeren meer in lokale kunstenaars om onze publieke ruimte vorm te geven.

16. DE LERENDE STAD

Door onderwijs kunnen mensen het beste uit zichzelf halen. Onderwijs is de sleutel tot zelfontplooiing en draagt daardoor bij aan de gelijkwaardigheid van mensen. Daarom is het belangrijk om hier veel aandacht aan te blijven besteden. Iedereen heeft verschillende talenten. Om iedereen gelijke kansen te geven, pleit de Piratenpartij ervoor om maatwerk te leveren en meer aandacht te besteden aan persoonlijke talentontwikkeling. Scholen moeten dicht in de buurt van jouw huis zitten en scholen moeten een betrouwbare schakel zijn in het creëren van sociale cohesie. Leerkrachten zijn nu te veel tijd kwijt aan administratie en deze tijd kunnen ze niet besteden aan onderwijs. Het onderwijs van jonge kinderen is gebaseerd op persoonlijke ontwikkeling en ervaringsgericht leren.

- We gaan inzetten op 'brede scholen', waar voor- en naschoolse opvang in één gebouw wordt aangeboden.
- We willen veel meer Integrale Kindcentra (IKC), waar wordt samengewerkt met kinderopvang. Deze centra hebben een gedeelde pedagogische en didactische visie.
- Alle basisschoolkinderen in Nijmegen krijgen les in 'digitale geletterdheid' vanaf groep 4. Deze lessen zijn een 21^e-eeuwse variant op 'mediawijsheid'.
- Alle basisschoolleerlingen krijgen les in 'computational thinking'. Dit is breder en voor later nuttiger dan alleen programmeerles.
- Alle basisschoolkinderen in Nijmegen krijgen natuureducatie en mogelijkheden in schooltuinieren.
- Alle schoolkinderen in Nijmegen krijgen les in mensenrechten, waaronder het Kinderrechtenverdrag en het EVRM.
- We kiezen voor professionele vrijheid voor leraren. Geld dat voor onderwijs bedoeld is moet door leraren zelf worden verdeeld.
- De gemeente gaat voorlichting geven over veiligheid en privacy, te beginnen bij scholen (docenten, kinderen en hun ouders). Hierbij kan men denken aan onderwerpen zoals: beveiliging en gebruik van leerlinggegevens, doorgifte bij

gebruik van online leermiddelen, privacy beleid/reglement, privacy bij maken en publiceren van foto's/video's, uitwisseling leerlingendossiers.

- Er komt actief en expliciet beleid tegen discriminatie en racisme op scholen. Te vaak wordt discriminatie tussen leerlingen nog gezien als pesten, waardoor het onderliggende probleem niet wordt aangepakt.
- Vanuit de gemeente wordt georganiseerd dat basisschoolleerlingen worden voorgelicht over verschillende seksualiteiten en genderidentiteiten.
- De gemeente moet schoolzwemmen weer mogelijk maken. Veiligheid van kinderen staat voorop. De Piratenpartij wil gratis zwembaden voor alle burgers die niet kunnen zwemmen. Het verkleint de kans op verdrinking.

17. DE DRAGENDE STAD

Goede zorg is bepalend voor ons welzijn. Dit is te belangrijk om te laten afhangen van iemands financiële situatie of sociaal vangnet. Goede zorg is een mensenrecht, geen luxeproduct. De Piratenpartij staat voor een goede, persoonlijke en lokale zorg, waarin zorgbehoevenden altijd zelf de regie houden. Wij stimuleren een gezonde levensstijl. Niet door mensen voor te schrijven hoe ze hun leven moeten leiden, en ook niet via financiële prikkels, maar door goede informatieverstrekking die mensen helpt gezonde keuzes te maken. Welzijn omvat meer dan alleen lichamelijke gezondheid. Armoede en eenzaamheid zijn belangrijke veroorzakers van stress en moeten een halt toe worden geroepen. Bovendien kunnen sommige mensen door een eigen bijdrage geen gebruik maken van dagbesteding, begeleiding en andere voorzieningen die essentieel zijn voor het welzijn. Daardoor kunnen ze in een sociaal isolement terechtkomen. Om gemeentelijke voorzieningen te verbeteren mag de lokale belasting komende jaren niet omhoog gaan. De belastingen zijn al erg hoog. Veel mensen komen hierdoor in financiële problemen. Beter is om te kijken of binnen de eigen organisatie bezuinigd kan worden. Ook moet bezuinigd worden op jeugdzorg, aangezien de kosten daarvoor niet besteed kunnen worden aan voorzieningen voor mensen in de stad. Financiële meevallers moeten niet direct worden ingezet voor lastenverlichting, maar het geld moet terug naar de burger. Of moet worden ingezet om de leefbaarheid van de stad te verhogen.

- Nijmegen breidt de collectieve zorgverzekering uit voor mensen met een laag inkomen naar een Nijmeegse Zorgfonds. Hieraan kunnen alle bewoners deelnemen.
- Er komt een vrije zorgkeuze, waarbij het wisselen van zorgverlener ook mogelijk is.
- Nijmegen stimuleert zelfzorg en zelfverantwoordelijkheid door ondersteuning van patiëntenverenigingen die actieve coping voorstaan. Zorgbehoevenden worden zo minder afhankelijk.
- Huishoudens met een laag inkomen krijgen gratis toegang tot sportclubs.
- Op scholen worden gezonde maaltijden aangeboden. Programma's om een gezond gewicht te stimuleren, worden niet langer uitgevoerd in samenwerking met grote multinationals, die hun businessmodel gebouwd hebben op suikerverslaving, zoals Nestle en Coca-Cola.
- Het fonds waarmee mensen uit de schulden worden geholpen wordt flink uitgebreid. Nijmegen streeft naar een eenmalige 'Bail-out' van alle schulden van Nijmegenaren. Een eenmalig 'Generaal Pardon' voor schulden dus.
- Slachtoffers van de toeslagaffaire worden zo veel mogelijk ondersteund.
- Nijmegen onderschrijft het manifest 'schuldvrij'.
- Net als in Schagen komt er een wethouder Geluk die alle maatregelen en uitgaven van de gemeente toetst op de vraag of ze het geluk van Nijmegenaren vergroten.
- Er komt een einde aan de verkoop van maatschappelijk vastgoed. Maatschappelijke activiteiten zijn te belangrijk om gehinderd te worden door de vastgoedprijzen in het gewilde Nijmegen.
- Buurthuizen die zijn gesloten worden weer geopend.
- We investeren in extra jongerencentra. Jongeren krijgen een grote rol in het zelf beheren van deze ruimtes.

- Er komen meer activiteiten voor jongeren en ouderen.
- De eigen bijdrage voor de dagbesteding en begeleiding wordt afgeschaft.
- De gemeente investeert in voldoende vervoer voor ouderen naar dagbestedingen.
- In Nijmegen blijft het recht op rechtsbijstand gehandhaafd.

18. DRUGSBELEID

Het handhaven van drugsverboden kost ruim de helft van de opsporingscapaciteit. Daarnaast blijkt het niet te werken. Niemand gebruikt hierdoor minder drugs, en waar vraag is, komt aanbod. De 'war on drugs' heeft juist veel negatieve bijeffecten. Bovendien ondervinden de meeste mensen vooral positieve effecten van drugs. Ook tonen steeds meer wetenschappelijke studies aan dat psychedelische drugs met deskundige begeleiding een bijdrage kunnen leveren aan de psychiatrie, bijvoorbeeld bij behandeling depressie, verslaving en post-traumatisch stresssyndroom. Cannabis willen we reguleren. Zo zetten we de criminaliteit buitenspel en krijgt de politie meer tijd voor echte misdaad. De volksgezondheid kunnen we verbeteren door betere voorlichting en kwaliteitscontrole.

- Niet het kabinet, maar Nijmegen bepaalt zelf met bewoners hoe we het experiment met gereguleerde wietteelt vormgeven. Met lokaal maatwerk kunnen we de pilot een succes maken, de gezondheid bevorderen, banen creëren en de veiligheid vergroten.
- Veilige thuisteelt van cannabis wordt toegestaan.
- We ondersteunen kleinschalige coffeeshops verspreid door de stad.
- We ondersteunen en beschermen cannabis social clubs. Deze coöperaties zijn een groot succes in Spanje. Wiet wordt alleen gekweekt voor eigen gebruik en eventuele opbrengsten worden geïnvesteerd in sociale activiteiten en voorlichtingsavonden over veilige teelt en consumptie.
- Drempels voor medische en industriële toepassing van hennep worden opgeheven.
- Er komen opleidingen voor mensen die een baan zoeken in de cannabisbranch.
- De prioriteit aan de opsporing van productie en handel in drugs wordt zover geminimaliseerd als internationale verdragen toestaan.
- We gaan breed experimenteren met de verkoop van MDMA (XTC) en psychedelica als gestandaardiseerd product aan meerderjarigen in smartshops, door speciaal daarvoor opgeleid personeel.
- We ondersteunen drugsvoorlichting en andere harm reduction projecten zoals Unity en Celebrate Safe.
- Drugstesten in combinatie met goede voorlichting worden uitgebreid en testen op evenementen mogelijk gemaakt.
- Er komen gebruikersruimtes met legale aanvoer voor alle mensen met een drugsverslaving.

Nawoord

Het is tijd voor een nieuwe partij in Nijmegen. Geen protestpartij, maar een verbeterpartij. Een partij met inhoudelijke kennis, betrokkenheid, en idealen die zorgen dat jij jezelf kan en mag zijn. Met een piraat in de raad gaan we dat waarmaken!

Daarbij horen we je graag. Of je nou een mening hebt, wil helpen met inzet of middelen, of gewoon graag je verhaal kwijt wil: je bent welkom. Laat je niet tegenhouden en neem contact met ons op!

Wij vergaderen en overleggen altijd openbaar, tenzij er personen besproken worden. Met diezelfde openheid zullen wij de raad ingaan.

Als mensen en als gekozen vertegenwoordigers gaan we zorgen voor transparantie, ook in ons eigen werk. Zo maken we de gemeente én onszelf beter controleerbaar voor iedereen. Daarnaast geloven wij dat inspraak ook vóór het plannen maken erbij hoort.

Dus niet eerst beleid maken vanaf een kantoorje en dan nog even mensen hun mening laten uiten, maar vanaf de eerste stap iedereen erbij betrekken. Zo gaan we samen een nog mooier Nijmegen maken!
Doe je mee?

“DE MENS CENTRAAL, NIET HET SYSTEEM” VERKIEZINGSPROGRAMMA 2022
PIRATENPARTIJ NIJMEGEN

PIRATENPARTIJ
NIJMEGEN